

Bir markanın direniş öyküsü...

DİREN KEÇİ

—
Deneme
—

*Ayzen
Zamanpur*

Ayşen Zamanpur, Robert Kolej ve Boğaziçi İşletme mezunudur. Akademik anlamda girişimcilik ve marka konusunda pek çok kez vaka çalışması ve teze konu olan, ulusal ve uluslararası 23 ödüle sahip Silk and Cashmere markasının kurucusu ve 28 yıl süresince CEO'su; yine Kagider ve Kader derneklerinin kurucularındandır. Uzun bir dönem Birleşik Marka Derneği'nin yönetim kurulu üyeliğini de yapan yazar, evlidir ve Yasemin ile Ferhat'ın annesidir.

Diren Keçi

Bir markanın direniş öyküsü...

DİREN KEÇİ

Yazan: Ayşen Zamanpur

Editör: Didem Demir, Necla Feroğlu

Yayın hakları: © Doğan Yayınları Yayıncılık ve Yapımcılık Ticaret A.Ş.

Bu eserin bütün hakları saklıdır. Yayınevinden yazılı izin alınmadan kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

1. baskı / Kasım 2021 / ISBN 978-625-8495-98-0

Sertifika no: 44919

Kapak tasarımı: Serkan Yolcu

Baskı: Mega Basım Yayın San. ve Tic. A.Ş.

Cihangir Mah. Güvercin Cad. No: 3/1

Baha İş Merkezi. A Blok Kat: 2

34310 Haramidere-İstanbul

Tel. (212) 412 17 00

Sertifika no: 44452

Doğan Yayınları Yayıncılık ve Yapımcılık Ticaret A.Ş.

19 Mayıs Cad. Golden Plaza No. 3, Kat 10, 34360 Şişli - İSTANBUL

Tel. (212) 373 77 00 / Faks (212) 355 83 16

www.dogankitap.com.tr / editor@dogankitap.com.tr / satis@dogankitap.com.tr

Diren Keçi

Bir markanın direniş öyküsü...

Ayşen Zamanpur

İçindekiler

Teşekkür	15
1/ Kaldığımız yerden devam... ..	17
“Sözümde duramadım...”	17
2/ Hayatın şifreleri: <i>motivasyon</i> ve <i>kostir</i>	20
Asansör bükücü.....	20
Hayatı “kostir”lemek”	23
3/ İş yaşamında kaostan kaçmak mümkün mü?	27
Balat.....	31
Yine tık tık... ..	34
4/ Bir sözcüğün evrimi: “işadama”ndan “işinsanı”na.....	37
“1998 Yılıın En Verimli İş Adamı(!)” Ayşen Zamanpur	38
5/ “O zaman anlaştık”: mutlu bir ayrılış öyküsü.....	47
“Zorunda mıyım?”	48
Büyük resim	54
6/ Mecbursam yaparım.....	57
Mecburiyetin gücü.....	59
Londra.....	59
7/ Kırılma(ma) noktası	67
Direnmek.....	71
“Şimdi erken / hayır çok geç / sırası değil / bizde bu çalışmaz”	73

8/ Bir devrin devri	77
Ferhat.....	78
Yasemin.....	84
9/ Bombanın pimini çekip kaçan CEO	91
Büyük dönüşüm.....	93
10/ Black Friday’i Türkiye’ye kim getirdi sizce?	97
“Black Friday”	98
“Birlikten güç doğar” mı?	104
Bir “arzu nesnesi” yaratmak.....	106
11/ “Y Kuşağı”ndan öğrendiklerim.....	108
Bizim kuşak.....	109
Boomer, X, Y, Z... ..	109
12/ Sosyal medya: riskli bir güç	112
Facebook’tan neden çıktım?	113
Twitter, LinkedIn	115
“Fark yaratmak”	115
13/Annem... Yegâne rol modelim	117
Yaşar Keskin.....	118
Dr. Necati Keskin.....	123
14/ Sakura ağaçları: yenilenmenin gücü	128
Yılların yükünü atmak	131
Sonsöz	139
Fotoğraf albümü	141

Bu kitabın yazara ait telif hakkı, Diyarbakır ipek yetiştiriciliği ve ipek el dokuma sanatının sürdürülebilirliğini desteklemek amacıyla hayata geçirdikleri 14 yıllık Diyarbakır Klp Kadın Emekçileri İpek retimi projesine aktarılacaktır.

Onlarsız asla olamazdı
Büyük güç aldığım canım aileme...

Teşekkür

Bir “eş” ve “iş arkadaşı” olarak hayat boyu beni hep sonuna kadar yüreklendiren ve destekleyen değerli eşim Bijen’e,

En büyük şansım, başarıım ve gurur kaynağım çocuklarım Yaşemin ve Ferhat’a,

Rahmetli annem ve babam Yaşar ve Necati Keskin’e,

Yaşam boyu her an sevgilerini hissederek güç aldığım canım Tolga ve Erbuğ abilerime,

Silk and Cashmere’de yıllardır büyük emeği olan her düzeyden çalışma arkadaşlarıma ve hâlâ çalışan bence dünyanın en güzel ekibine,

Beni *Just Ayşen* olarak seven ve ayaklarımı daima yere basmamı sağlayan, motivasyon ve enerji kaynağım tüm yakın RC okul arkadaşlarıma,

Perakendeci dostlarıma ve edebiyat-felsefe sevgimi paylaştığım Klan’ıma,

Bizi mağazalarımızın kapısını açtığımız andan itibaren sahip lenip kucaklayan dünyanın her tarafındaki değerli müşterilerimize,

Yine ilk günden itibaren bize değer verip yanımızda duran ve marka olmamızda büyük katkısı bulunan sevgili basınımıza,

Her konuda fikir alışverişinde bulunup bu kitabın ortaya çıkma sürecinde de istek ve görüşleriyle destek veren Instagram, Twitter ve LinkedIn’deki takipçilerime,

Kapak için yazı istediğimde bunu hemen kabul eden ve beni gururlandıran değerli büyüklerime ve dostlarıma,

Elinizdeki kitabın yazım sürecinde çok severek çalıştığım editörüm sevgili Didem Demir ile Doğan Kitap editörü Necla Feroğlu’na,

Ve İ Moğolistan'ın en kaliteli kaşmirine ulaşmamızı sağlayan,
bana azimleri, dirençleri ve inatlarıyla örnek olan canım *Capra*
Hircus kaşmir keilerime,

Teřekkürler ediyorum.

Kaldığımız yerden devam...

“Madem ‘film gibi’ dedik, elinizdeki kitap da bir ‘devam filmi’dir o zaman.”

“Sözümde duramadım...”

Tarabya sahilinde kurşuni bir sabah. Rüzgâr hafif hafif esiyor. Serin bir ekim günü. Hızlı adımlarla yürüyüş yapıyorum. Kulaklığında çok sevdiğim TED konuşmalarından biri.

Washington Üniversitesi’nden bir konuşmacı, “Durmayın, anlatın” diyor. “İçinizdekileri anlatın. Anlatmak hem size hem de bunları ileride yaşayacaklara iyi gelir. Siz rahatlarırken başkaları da anlattıklarınızdan bir şeyler öğrenir; belki böylece onların da yolu kısılır, işi kolaylaşır, önü açılır ve aydınlanır.”

Birden duruyor, banka oturuyorum. Sırt çantamdan termostadaki çayımı alıp yudumluyor ve Beykoz’a doğru bakarken karar veriyorum: Yine yazmalıyım.

Oysa ilk kitabım *Kaşmir Yolu* şöyle başlıyordu: “Bu benim ilk ve son kitabım.”

Hay Allah, neden kesin konuştum ki öyle! Bakarız, sanırım, galiba, belki falan deseydim bari... Demem. Net olmayı seviyorum. Pek çoklarının aksine kesinlik ve netlik daha rahatlatıcı geliyor bana. Kişiliğimle daha iyi örtüşüyor. Ama böyle sakıncaları var işte. Daha kitabın başında, sözünde durmayan bir kadın olduğumu düşündünüz, değil mi? Yok, ben hep sözümde dururum aslında ve bu benim için çok önemlidir. Neden mi duramadım? Anlatacağım...

İlk kitabım ilk yirmi yılı kapsıyordu ve o dönemde kendimce

çok çekmiştim. Büyük sıkıntılar yaşamış ama karşılığında büyük bir mutluluk ve dünya çapında bir başarı elde etmiştik. 1992 yılında dünyada sadece İngiliz, İtalyan, İskoç kaşmir markalarının hükmettiği kemikleşmiş bir pazar varken “keçi inadıyla” yola çıkmış, ülkemizde olmayan “ipek ve kaşmiri” anavatanında, kendi tasarımıyla, en kaliteli fabrikalarda, bin bir zorlukla ürettirerek “Silk and Cashmere”i yaratmıştık. O dönemde kapalı ekonomiden kapitalizme geçiş sancuları yaşayan Çin’den istikrarlı biçimde ithalat yapabilmenin ve kaliteyi korumanın tek yolu onlarla ortaklık yapmak olduğundan İç Moğolistan’da çok sağlam bir kaşmir fabrikasıyla *joint-venture* ortaklık kurarak işe başlamış; Benetton bayisi olduğumuz AVM’lerdeki mağazalarımızı ise bu uğurda altı ay içinde devretmiştik. Türlü zorlukların ardından ilk mağazamızı Zürih’te açmıştık. Ardından İstanbul, Ankara, Londra, Paris, Cenevre, Moskova, Berlin, Shangyan’daki mağazalar gelmişti. Bununla yetinmeyip Sibiry’a dan Riga’ya, Barselona’dan Vancouver’a kadar bayilikler verip 20 ülkede 200 satış noktasına ulaşmıştık. Üstelik fiyatla rekabet eden ucuz bir marka değil, en lüks alışveriş caddelerinde dünya markalarıyla yarışan *Premium* kategorisinde bir marka olarak.

Nihayet Google’da ipek ve kaşmiri hangi dilden yazarsanız yazın, en tepede çıkan isimlerden biri olmayı başardık. Bu arada sadece Türkiye’de değil dünyada da marka ve girişimcilik alanında sayısız ödül aldık; sayısız kez tez konusu olduk, vaka çalışması yaptık. Bunların hepsini teşviksiz-desteksiz yaptığımızı da eklemem şart.

Fakaaat ilk yirmi yıl bir yana, son sekiz yıl bir yana! Meğer şu moda deyişle, “Hayat bana güzelmiş!” o zamanlar... 2012-2021 arasında başımıza gelmedik kalmadı sanırım! Ülkemiz için, iş dünyası için, özelde sektörümüz için ve tabii bu kitabın odağındaki Silk and Cashmere için çok zor zamanlardı.

İyi ve kötü, sayıyorum: Gezi, FETÖ olayı ve darbe girişimi, bombalanan meclis, üst üste tekrarlanan seçimler, biri hâlâ sürmekte olan iki çok ciddi kriz, kurlarda çılgın artış, çıldıran enflasyon... İşin garibi bunlar hareketli ekonomilerin sonucu iken üstüne üstlük durgunluk; dışarıya bağımlılığın azaltılması ama-

cıyla alman çok sıkı tedbirlerin, Çin'den ithalat yaptığımız için öncelikle bize patlaması (dünyaya yayılmış bir marka yaptığımız Silk and Cashmere'in Çin'le olan ikame edilemez zorunlu hammadde bağlantısı nedeniyle adeta “teşvik yerine ceza” almamız!), yine yeniden –dünya tarihinde görülmemiş şekilde– 4 milyon mültecinin kabulü, hemen hemen tüm komşularla yaşanan ciddi sorunlar, savaş, perakende dünyasında muazzam bir dijital dönüşüm, sosyal medyanın her alanda görülen büyük etkisi, e-ticaretin yadsınamaz yükselişi, yapay zekâ algoritmalarının dünyamıza girişi... Çocuklarımızın işe sarılışı ve iki nesil bir arada çalışmamız, derken hepsinin üstüne tüm dünyayı sarsan Covid-19!

İlk romanımdaki “bir filmin içindeyiz” hissim devam ediyor. O film hâlâ çekiliyor. Ama bir fark var ki bu çok önemli: *Kaşmir Yolu*'nda anlattığım ilk yirmi yılda hem yazıyor hem oynuyoruz gibi gelmişti bana ama artık öyle değil sanki. Senaryo sık sık değişiyor. Ve biz artık eskisi kadar müdahale edemiyoruz senaristlere. Tam uyum sağlarken sil baştan yepyeni senaryolar konuyor önümüze. Bitmeyen diziler gibi... Mekân değişmesine alışkınız ama bu kadar hızla değişen senaryoya uymakta zorluk çekiyoruz tüm ekip.

Artık ben başrolde kendi isteğimle çekiliyorum ve bu rolü ikinci nesle devrediyorum. Fonda çalan müzik, zaman zaman korku filmlerindeki o “Şimdi bir şey olacak!” hissi yaratan türden. Oluyor da...

Madem “film gibi” dedik, elinizdeki kitap da bir “devam filmi”dir o zaman. Ama korku veya gerilim türünde değil, son zamanlarda yeteri kadar gerildik zaten, bu daha çok bir macera filmi. O büyük macera devam ediyor. Hem de “keçi inadıyla” yoluna devam eden tüm girişimci ruhlara umut ve cesaret verecek şekilde!

Hayatı boyunca ülkeyi yeni girişimcilerin kurtaracağına inanan ve bu amaçla yüzlerce seminerde konuşan, genç girişimcilere her fırsatta destek veren, mentorluk yapan benim gibi biri için aksi düşünülemezdi herhalde. O zaman dilim döndüğünce size bu inatçı keçinin hayatının şifrelerini vereyim.

"Sektörün en kıymetlisi Sevgili Ayşen,

28 yıl boyunca çalıştın, ki "kaşmiri bütün Türkiye'ye tanıncaya kadar neler çektiğini ben biliyorum. 2020 Ocak ayında karar alıp markanı ikinci nesle devredip çekildin. İkinci neslin derlekleri bizim çektiğimizden fazla, zor günler onları bekliyor. Ben senin cesaretini üç torunum da şirkette çalışmaya başlamasına rağmen henüz gösteremedim. Yeni nesle sonsuz başarılar diliyorum."

Abdullah Kığılı

"Boyner ailesinin büyüklerinin bir mottosu var: "Bobandan geri kalma, çocuğunu geçme." Çocukken kulağıma çok güzel gelirdi. Hani, işime de gelecek bir şeydi bu. Yaş kemale erince işe, içindeki dayanılmaz üretme, yaratma, çalışma aşkıyla gelişir mi diye düşünmeden edemiyor insan... Ayşen çok zarif ve akıllıca çözüyor dünya kurulumu berî var olan bu bayrak değişimi işini. Sessizce değil, gururla ve göstere göstere. Kendi işini sıfırdan kuran Ayşen gibi kahramanlar için iyice cesaret ve kararlılık isteyen bir kutsal süreç. Ne mutlu ve bravo sana Ayşen! İkinci nesle güveniyorum."

Cem Boyner

"Tarihin başından beri değişim olgusu toplumsal dinamiğin özüdür; ama değişim de değişim olak böyle bir sürat görmedi doğrusu! Ayşen bu ikinci kitabı, kendi bireysel değişim yolculuğunu, kurumsal büyüme ve gelişim yolculuğuna paralel bir biçimde aktarıyor. Tıpkı bir masal gibi, büyüleyici, kendisine dair hikâyeler ile somut, teknolojik, ekonomik ve sosyolojik analizlerle iç içe anlatıyor. Bu aynı zamanda gurur duyduğumuz bir Türkiye markasının, Silk and Cashmere'in de hikâyesi. Aslında tam da Tolstoy'un dediği gibi 'Tüm muhteşem hikâyeler iki şekilde başlar: Ya bir şehre bir yabana gelir ya da biri bir yolculuğa çıkar.' Bu tümüyle bir yolculuk hikâyesi ve kesinlikle en muhteşem olanlarından..."

Prof. Deniz Ülke Arnoğan

"Ayşen Zamanpur, sektöründeki en cesur girişimcilerin başında geldiğini Çin'in Shenyang şehrinde açtığımız alışveriş merkezinde dükkân kiralayarak tek Türk perakendeci olarak ispat etti. Bu ikinci kitabında ülkemizde ve kendi grubunda en önemli meselelerden biri olan ikinci nesle devirde karşılaşılan zorluklar konusunu anlatmasını ilgiyle okuyacağız."

Hüsnü M. Özyeğin

"Zamanpur ailesinin verdiği mücadeleyi ve ulaştığı başarıyı gururla izlerken, annesi rahmetli Yaşar Hanım'ın sanata yakınlığını ve dostluğunu her zaman onurla anıyorum."

Zülfü Livaneli

İrsvsiye edilcn
KDV'siz
satab fiyatı

₺ 39

ISBN 978-625-8495-98-0

ISBN 978-625-8495-98-0

9 786258 495980

Doğan
Kitap